

9065

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
Երջակա միջավայրի նախարար
Հակոբ Սիմիոյան

«13» 08 2024թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ N 163 - 24

Նախաձեռնող՝

«Ջինջ» ՍՊԸ

ք. Երևան, 0052, Քանաքեռ 11-րդ փող., պ. 57

Գործունեությունը՝

Գավառի կեղտաջրերի մեխանիկական մաքրման
կայանի արդիականացում

Առդիր՝ 7 թերթ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ № 163 - 24

« 13 » օգոստոսի 2024թ.

Գավառի կեղտաջրերի մեխանիկական մաքրման կայանի արդիականացման աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Նախաձեռնող՝	«Զինջ» ՍՊԸ
Փաստաթղթի տեսակը՝	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն
Գործունեության կատեգորիա՝	«Բ» կատեգորիա
Տեղադրման վայրը՝	Գեղարքունիքի մարզ, Գավառ համայնք, Արծվաքար բնակավայր

Ներածական մաս. ՇՄԱԳ հաշվետվությունը կազմվել է «Սևանա լիճ - EU4 SEVAN» ծրագրի շրջանակներում Գերմանիայի միջազգային համագործակցության ընկերության (GIZ) հայաստանյան գրասենյակի և «ԶԻՆՋ» ՍՊԸ-ի միջև կնքված 83426286 պայմանագրի շրջանակներում մշակված աշխատանքային նախագծի հիման վրա: Նախագծի նպատակն է արդիականացնել Գեղարքունիքի մարզի Գավառ քաղաքի կոյուղաջրերի մեխանիկական մաքրման (ԿՄԿ) կայանը, իրականացնել ավելի խորը մեխանիկական մաքրում:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» օրենքի /ՀՕ-110-Ն/ համաձայն՝ նախատեսվող գործունեությունը հանդիսանում է Բ կատեգորիայի գործունեության տեսակ:

Գավառ քաղաքի ԿՄ կայանը կառուցվել է 2012 թվականին՝ Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի հետ համագործակցության շրջանակներում՝ աշխատանքային նախագծին տրամադրված պետական բնապահպանական փորձաքննական դրական եզրակացության հիման վրա:

Նկարագրական մաս. Գործունեության ենթակա տարածքը գործող ԿՄԿ-ի տարածքն է, որը գտնվում է Գավառ քաղաքից դեպի արևելք՝ մոտ 3.6 կմ հեռավորության վրա՝ Արծվաքար բնակավայրի վարչական տարածքում՝ ծովի մակարդակից 1920 մ բացարձակ բարձրության վրա:

Նախատեսվող գործունեության տարածքը լեռնագրաֆիական տեսակետից տեղադրված է Գեղամա լեռնաշղթայի արևելյան լանջին: Երկարաբանական կառուցվածքին մասնակցում են հրաբխային և հրաբխա-նստվածքային ապարները՝ պարֆիրիտներ, տուֆաբրեքչիաներ և այլն, պլիոցեն միոցենի հասակի հրաբխային առաջացումներ:

Սեյսմատեկտոնական տեսակետից շրջանը և տարածքը բնութագրվում է տեկտոնական բազմազան ճևերի առկայությամբ, բարդացված խզումային և ծալքային կառույցներով: Շրջանը գտնվում է 1 սեյսմիկ գոտում՝ գրունտների

Մաքրման ենթակա կեղտաջրերը զամբյուղի միջով անցնում են ներսից դեպի դուրս: Կախված կիրառության հատուկ պահանջներից՝ հորիզոնական թմբուկը ծածկվելու է ցանցով, սեպային մետաղալարով կամ ծակոտկեն թիթեղով: Մինչ կեղտաջրերը բաց ճակատային մասով անցնելու են ցանցի զամբյուղի մեջ, պինդ մասը մնում է թմբուկի ներսում: Առվակի և արջևի զամբյուղի բացվածքի միջև հատուկ մեկուսացումը կանխում է անմշակ կեղտաջրերի անցումը զամբյուղի միջով: Թմբուկի մակերեսին նստած պինդ մասնիկները հանգեցնում են մակերևույթի աստիճանական խցանման: Արդյունքում ֆիլտրի դիմաց ջրի մակարդակը բարձրանում է: Երբ ջրի մակարդակը հասնում է առավելագույն սահմանվածին, ֆիլտրի զամբյուղը պտտվում է իր առանցքի շուրջ՝ մաքրելով իր մակերևույթը: Դրա վերևում ցայտային ծայրափողոցակը ջուր է ցողում թմբուկի մակերևույթի վրա՝ հեռացնելով պինդ նյութերը և լվանում դրանք թմբուկի զամբյուղի ներսում գտնվող տաշտակի մեջ, որտեղից թափոնները թափվում են ծանրության ուժով և ինքնահոս հեռանում դեպի բետոնե առվակի հարևանությամբ նախատեսված տիղմի/շլամի ստորգետնյա բետոնե խցիկը:

Կեղտաջրերը թմբուկով հոսում են ներսից դուրս: Բռնվածքը հանվում է ներքին տաշտակից ներհոսքի ուղղությամբ՝ ինտեգրված լվացման առվակի միջոցով և փոխանցվում է հոսքով ներքև գտնվող մաքրման համակարգ: Ֆիլտրի զամբյուղի մաքրման համար պահանջվող ցողվող ջուրը ծառայում է նաև որպես լվացման ջուր: Շատ մեծ արդյունավետ ֆիլտրի մակերես և թողունակություն ստեղծելու համար հորիզոնական տեղադրված թմբուկի ֆիլտրը սուզվում է մինչև առավելագույն մակարդակը և աշխատում է 400 մմ ճնշման առավելագույն տարբերությամբ:

Ֆիլտրի բացվածքից ավելի մեծ մասնիկները չեն կարող անցնել ճաղերի միջով: Թմբուկային շարժիչը ուղիղ շարժիչ է: Փոխանցման շարժիչը մասամբ սուզված է, իսկ շարժիչը գտնվում է ջրի մակերևույթից դուրս:

Օպտիմալ թողունակության պայմանների համար բարձր ճնշման մաքրման համակարգը գծային շարժիչով և պտտվող ցողող էլեմենտով մաքրում է զամբյուղը կանխարգելիչ և ավտոմատ կերպով:

Huber Drum Screen LIQUID 0.2 մմ թմբուկային ճաղավանդակի տեխնիկական սլվյալները են՝

- հոսքի առավ. արագություն՝ $Q_{max} = 50$ լ/վ
- ԿՄ մուտքային կոնցենտրացիա՝ $cin, SS 350$ մգ/լ
- ցանցի չափը՝ $w = 0.2$ մմ
- թմբուկի տրամագիծը՝ $D = 1600$
- նյութը՝ 304L (1.4307) or equal quality
- ընդ.լայնությունը՝ $B \approx 1700$ մմ
- ընդ. բարձրությունը՝ $H = 2400$ մմ
- ընդ. երկարությունը (առանց հիմքի)՝ $L = 3485$ մմ:

Նոր կառուցվող մասնաշենքից հետո նախատեսվել է լրացուցիչ ջրաչափական հանգույց, տեղադրվող հոսքաչափը նախատեսվում է միացնել գործող ավտոմատ կառավարման SCADA համակարգին:

Շենքի օդափոխությունը նախատեսվում է ապահովվել պատերի մեջ տեղադրվող օդամղիչների միջոցով, իսկ ջեռուցումը՝ կենտրոնական ջեռուցման համակարգով՝ երկկոնտուրանի ջեռուցման կաթսայի միջոցով:

Ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է հողային աշխատանքների իրականացում: Հիմքերի տեղադրման համար կատարվելու է 1237.0 մ³ ընդհանուր ծավալով հողային զանգվածի հանույթ: Հանվող՝ 277.5 մ³ ծավալով հողային զանգվածը կտեղափոխվի համայնքապետարանի կողմից օրենքով սահմանված կարգով հատկացված վայր, մնացած մասը՝ կարճաժամկետ կպահվի շինարարական հրապարակում և կօգտագործվի որպես հետլիցք:

Հիմնական թափոնատեսակը, որը կառաջանա շինարարական աշխատանքների ընթացքում՝ կենցաղային (75կգ) և շինարարական (3.7տ) աղբն է:

«Վեոլիա Ջուր» ընկերության տվյալների համաձայն՝ ԿՄԿ-ում կեղտաջրերից առանձնացված աղբի տարեկան ծավալը կազմում է շուրջ 250 տոննա, որը տեղափոխվում է Գավառ համայնքի աղբավայր: Գործող կայանում կեղտաջրից կախված մասնիկների հեռացման արդյունավետությունը բարձր չէ, այն միջին հաշվով, կազմում է մոտ 48%, որը բավարար չէ լիարժեք մեխանիկական գործընթացի իրականացման տեսակետից: Արդիականացման ծրագրի իրականացմամբ մեխանիկական մաքրման արդյունավետությունը կհասնի մոտ 97%-ի:

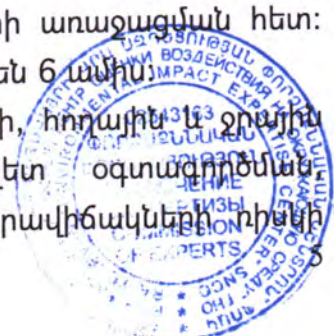
Նախագծով նախատեսված Huber Drum Screen LIQUID 0.2 մմ թմբուկային ճաղավանդակը նախատեսված է գործող մեխանիկական ճաղավանդակներից անցած, ավելի մանր չափերի, նստվածքների որսման համար: Այն կարող է կեղտաջրից օրական հեռացնել մինչև 140 կգ նստվածք, որը բաղկացած է ավազից և հիմնականում անօրգանական այլ տարրերից (շլամ): Գավառի ԿՄԿ-ում մեխանիկական մաքրման արդիականացման արդյունքում տարեկան կհեռացվի մոտ 300 տ նստվածք, այդ թվում միայն նոր նախատեսված թմբուկային ճաղավանդակից՝ շուրջ 50 տ:

Շինարարական աշխատանքների, ինչպես նաև կայանի շահագործման ժամանակ առաջացած թափոնները՝ շլամներ, ավազ, հանքայնացված նստվածք, ակտիվ տիղմ և այլն դասվում են 4-րդ կարգի վտանգավորության դասին:

Շահագործման ընթացքում կոյուղու մաքրման կայանում առաջացած թափոնների հեռացումն իրականացվում է «Վեոլիա Ջուր» ընկերության կողմից՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, և ՀՀ կառավարության կողմից հաստատված ծրագրային փաստաթղթերին համապատասխան:

Գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները հիմնականում կապված են /շինարարության և շահագործման/ լինելու քանդման, փորման, բեռնման, հողային, բետոնային աշխատանքների, հողային զանգվածների և թափոնների տեղափոխման, նյութերի օգտագործման, շինարարական տեխնիկայի, մեխանիզմների շահագործման, ճանապարհների ծանրաբեռնվածության, արտակարգ իրավիճակների առաջացման հետ: Շինարարական աշխատանքները համաձայն հաշվետվության տևելու են 6 ամիս:

Համաձայն հաշվետվության նախատեսվում են օդային ավազանի, հողային և ջրային ռեսուրսների աղտոտումից պահպանման, դրանց արդյունավետ օգտագործման, թափոնների կառավարման, աղմուկի մակարդակի, արտակարգ իրավիճակների ռիսկի

նվազեցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումներ, որոնք ներառված են միջոցառումների ծրագրում և մոնիթորինգի պլանում: Այդ թվում՝

- շինարարության ընթացքում օդային ավազան փոշու արտանետումների քանակը նվազեցնելու նպատակով՝ ջրցանի կատարում օրական 2-3 անգամ,
- աղմկահարույց աշխատանքների իրականացում օրվա ցերեկային ժամերին,
- աղմուկի և թրթռումների մշտադիտարկումներ,
- սորուն նյութերի պահեստների ծածկում՝ համապատասխան բարձրության թաղանթով,
- սորուն շինարարական նյութերի և հողային զանգվածի տեղափոխում՝ փակ ծածկով մեքենաներով,
- հեղուկ նյութերի պահում հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար,
- շինարարական աշխատանքներում ժամանակակից աղմուկի առաջացման ցածր ցուցանիշներ ունեցող տեխնիկական միջոցների ներգրավում, ինչպես նաև ապահովել դրանց տեխնիկական նորմալ վիճակով շահագործումը,
- շինհրապարակում քանդման և շինարարության ընթացքում թափոնների տարանջատում,
- մթնոլորտային օդի արտանետումների որակական և քանակական պարամետրերի պարբերական չափումներ,
- օգտագործված մեքենայական յուղերով ու քսայուղերով հողերի հնարավոր աղտոտումից պահպանելու նպատակով՝ հողերի մշտադիտարկում,
- շինարարության ընթացքում աշխատանքի անվտանգության և արտակարգ իրավիճակների պահպանում և այլն:

Բնապահպանական միջոցառումների համար, ամբողջ շինարարության ընթացքում, նախատեսվել է հատկացնել 360 000 ՀՀ դրամ:

Պատճառաբանական եզրահանգումներ. Գործունեության ենթակա տարածքը գտնվում է Գավառ քաղաքից դեպի արևելք՝ մոտ 3.6 կմ հեռավորության վրա՝ Արծվաքար բնակավայրի վարչական տարածքում՝ գործող ԿՄԿ-ի տարածքում:

Ներկայացվող կառույցի արդիականացման նպատակն է ապահովել տարածաշրջանի ջրային ռեսուրսների պահպանությունը համայնքի կեղտաջրերի ազդեցությունից, կատարելով կեղտաջրերի ավելի խորը մեխանիկական մաքրում:

Նախատեսվող գործունեության իրականացման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության փորձաքննության գործընթացն իրականացվել է օրենքի պահանջներին համապատասխան:

Գործունեությունն իրականացվելու է արդեն ազդեցության ենթարկված տարածքում: Շինարարության ընթացքում շրջակա միջավայրի բաղադրիչների վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները լինելու են նվազագույն՝ կրելով ժամանակավոր բնույթ, քանի որ աշխատանքներն իրականացվելու են 6 ամսվա ընթացքում:

Փորձաքննական գործընթացին ներգրավվել են շրջակա միջավայրի նախարարության ստորաբաժանումները, առողջապահության, ներքին գործերի, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարությունները, ՀՀ ԳԱԱ Սևանա լճի պահպանության փորձագիտական

հանձնաժողովը, Գեղարքունիքի մարզպետարանը, Գավառի համայնքապետարանը, շահագրգիռ հանրությունը:

Փորձաքննական գործընթացում կատարվել են հաշվետվության լրամշակումներ, որտեղ հաշվի են առնվել ներկայացված առաջարկություններն ու դիտողությունները:

Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով գնահատման և փորձաքննության բոլոր փուլերում Գեղարքունիքի մարզի Գավառի համայնքապետարանում իրականացվել են հանրային քննարկումներ, ինչի ընթացքում հանրությունը դրական է արտահայտվել նախատեսվող գործունեության վերաբերյալ:

Փորձաքննական պահանջներ

- Շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է հետևել գնահատման հաշվետվությունում ամրագրված բնապահպանական միջոցառումների կատարմանը, ժամանակացույցին, իսկ դրանց չբավարարման դեպքում նախատեսել լրացուցիչ միջոցառումներ՝ ուղղված բնապահպանական, հրդեհաանվտանգության և սանիտարական նորմերի պահպանմանը:

- Ծրագրի արդյունավետ իրականացման համար անհրաժեշտ է նախատեսել կեղտաջրերի վարակազերծում:

- Կոյուղու մաքրման կայանում առաջացած թափոնների հեռացումն իրականացնել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, և ՀՀ կառավարության կողմից հաստատված ծրագրային փաստաթղթերին համապատասխան:

- Գործունեության հարակից տարածքներում ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված բույսերի և կենդանիների հայտնաբերման դեպքում՝ դադարեցնել աշխատանքները և տեղեկացնել լիազոր մարմին:

ԵԶՐԱՓՈՒԿԻՉ ՄԱՍ

«Ջինջ» ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված Գավառի կեղտաջրերի մեխանիկական մաքրման կայանի արդիականացման աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն՝ փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի տնօրեն՝

Իսաչիկ Մարտիրոսյան

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի տնօրենի տեղակալ՝

Հերիքնազ Մկրտչյան

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի գլխ. մասնագետ՝

Արմինե Վարդանյան